

Hygienombudsträff våren 2025

Vårdhygien Södra Älvsborg

Dagens program

- Omvärldsbevakning, nyheter och information
- Tema - Patientsäkerhet
- Övriga frågor, höstens utbildning och träff

Omvärldsbevakning

Vad pågår globalt, nationellt och lokalt som skulle kunna påverka oss?

Omvärldsbevakning

[Smittskydd Västra Götaland - Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen \(vgregion.se\)](https://vgregion.se)

[Aktuella utbrott — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://folkhalsomyndigheten.se)

Pågående utbrott

[Ebola \(Uganda 2025-\)](#)

I Uganda pågår ett utbrott av infektion med ebolavirus i huvudstaden Kampala. Folkhälsomyndigheten följer utvecklingen.

[Fågelinfluensa, \(mars 2024-\)](#)

Med anledning av att det sedan mars 2024 pågår ett stort utbrott av fågelinfluensa bland kor i USA följer folkhälsomyndigheten spridningen av sjukdomen i världen extra noga.

[Skydda dig själv och andra mot säsongens smittor](#)

Nu är det många som smittas av influensa, RS-virus och vinterkräxsjuka. En del blir allvarligt sjuka. På den här sidan finns råd om vad du kan göra för att minska risken att bli smittad och att smitta andra.

[Mykoplasmainfektion \(Sverige, juli 2024-\)](#)

Sedan augusti 2024 rapporteras en kraftig ökning av luftvägsinfektioner och lunginflammation orsakade av bakterien *Mycoplasma pneumoniae*.

[Salmonella Enteritidis \(Sverige 2024-\)](#)

Det har påvisats Salmonella Enteritidis i ukrainska ägg. Fortsatt utredningsarbete sker i samverkan mellan regionala smittskydd, kommuner, Livsmedelsverket och Folkhälsomyndigheten.

[Mpox \(internationellt 2024-\)](#)

Sedan senhösten 2023 rapporteras en ökning av mpox fall i Demokratiska republiken Kongo och utbrottet har spridits till flera grannländer i Afrika. I utbrottet sprids både klad 1a och 1b. Här sker löpande uppdatering av läget avseende utbrottet av mpox klad 1.

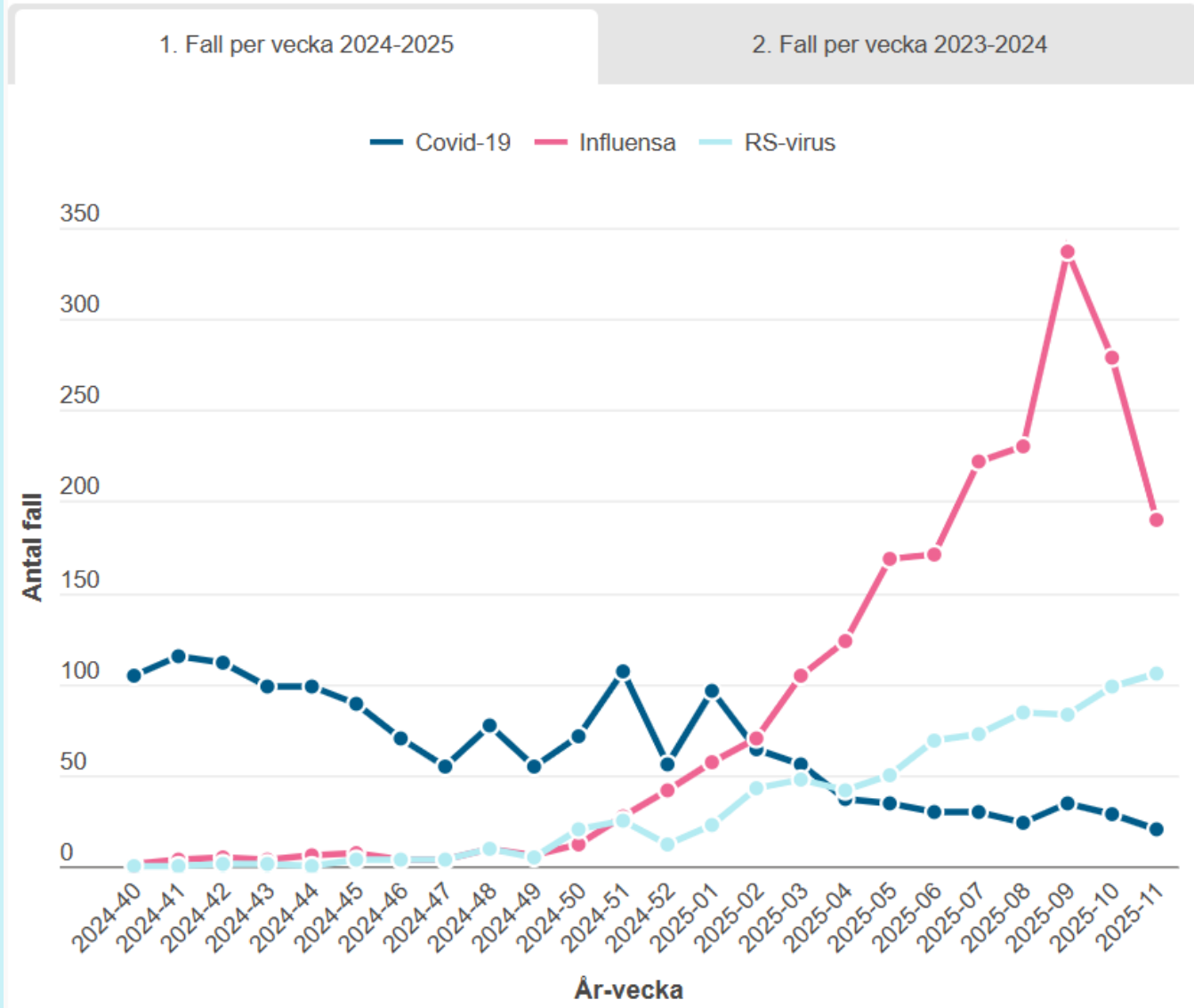
[Polio – Internationellt hot mot människors hälsa \(maj 2014-\)](#)

I maj 2014 deklarerade WHO i enlighet med det internationella hälsoreglementet (IHR) att poliosituationen utgör ett internationellt hot mot människors hälsa. Då utfärdades tillfälliga rekommendationer till drabbade länder, bland annat om vaccination.

Covid-19, Influensa och RS-virus i Västra Götaland

Omvärldsbevakning

[Smittskydd Västra Götaland -
Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen
\(vgregion.se\)](https://vgregion.se)

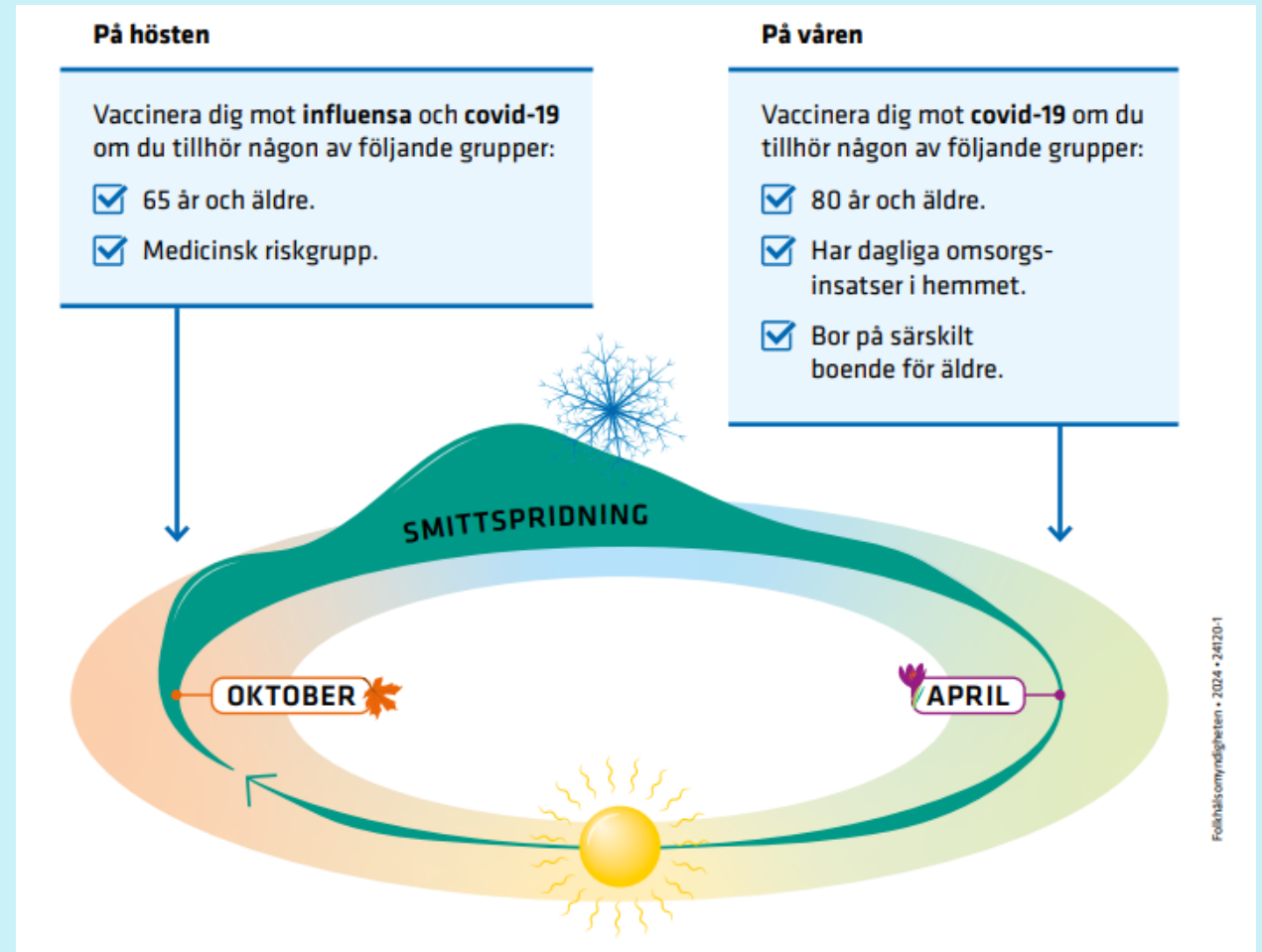
Vårens vaccinationer covid-19

- Vårens vaccination mot covid-19 planeras pågå under perioden v.13 – v.20
- De rekommenderade grupperna är personer 80 år och äldre, samt personer 65–79 år med dagliga omsorgsinsatser i hemmet eller boende på SÄBO.
- Den som vaccinerade sig under hösten och dessutom har haft bekräftad covid-19 efter 1 oktober har ett gott skydd även under kommande vår och sommar. En ny vaccindos under våren behövs inte, utan nästa dos kan tas till hösten.

Vårens vaccinationer covid-19

Smittskydd vill påminna om vikten av vårens covidvaccination trots den lugna vintern.

Covid-viruset är relativt nytt och vi har ännu inte lärt oss virusets variation över årstiderna. Till exempel hade vi en rejäl topp på sommaren förra året.

Omvärldsbevakning: Mässling

- Mycket smittsam sjukdom
- Feber, utslag, ögonirritation, torrhosta
- Allvarliga sjukdomstillstånd, sekundärinfektioner, komplikationer
- Luftburen smitta
 - Smittar 4 dagar före utslagsdebut till och med 4 dagar efter utslagsdebut
 - För att smittas räcker det att vistas i samma rum, upp till 2 timmar efter smittsam person lämnat rummet
 - Inkubationstid 10-12 dagar (7-21d förekommer)

Mässling, förebyggande åtgärder i vården

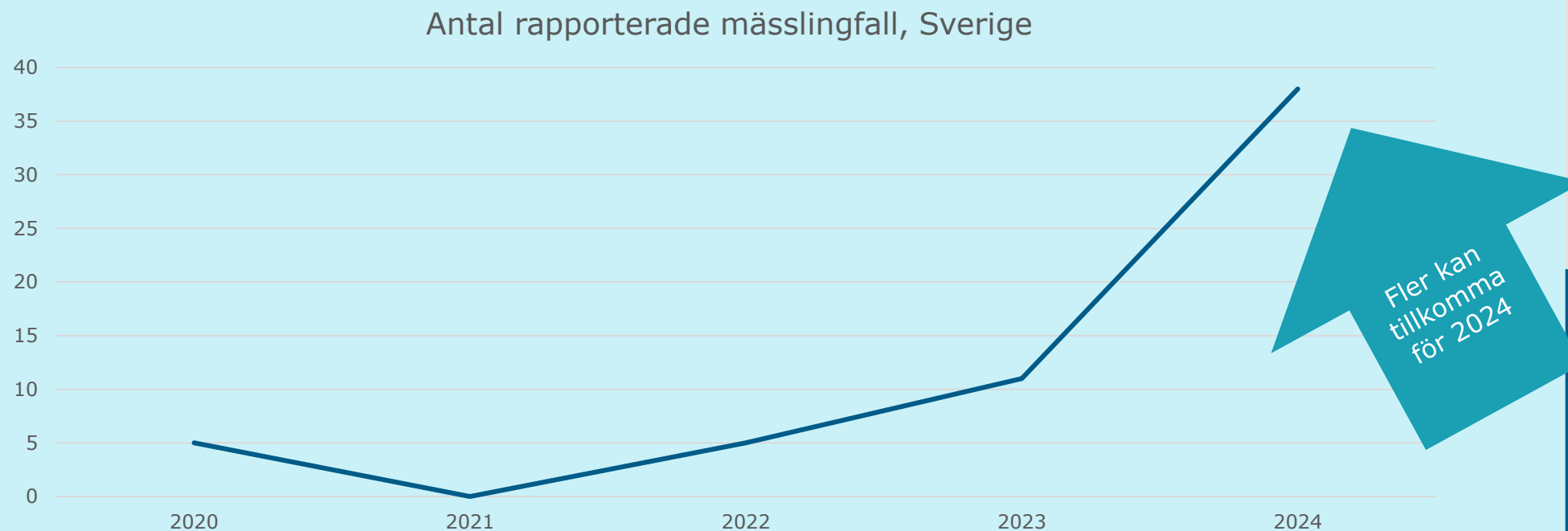
- Hög vaccinationstäckning nödvändig, 95%
 - Ingår i barnvaccinationsprogrammet.
 - 2 doser ger ett >95% skydd
 - 1 dos 90-95% skydd
 - **Ha koll på din immunitet! 2 doser!**

Vid misstänkt mässling

- Isoleringsrum med ventilation anpassad för luftburen smitta (undertryck)
- Bedömning utomhus
- Anamnestagning viktig
- Snarast kontakt med smittskyddsläkare och infektionsläkare
- Vid exposition i vårdmiljö, snarast kontakt även med Vårdhygien
 - Ett race mot klockan för att minska risk för spridning.

[Mässling - utbrottshantering och smittspårning.pdf](#)

Mässling, nuläge

Socialstyrelsens nationella handlingsplan för ökad patientsäkerhet

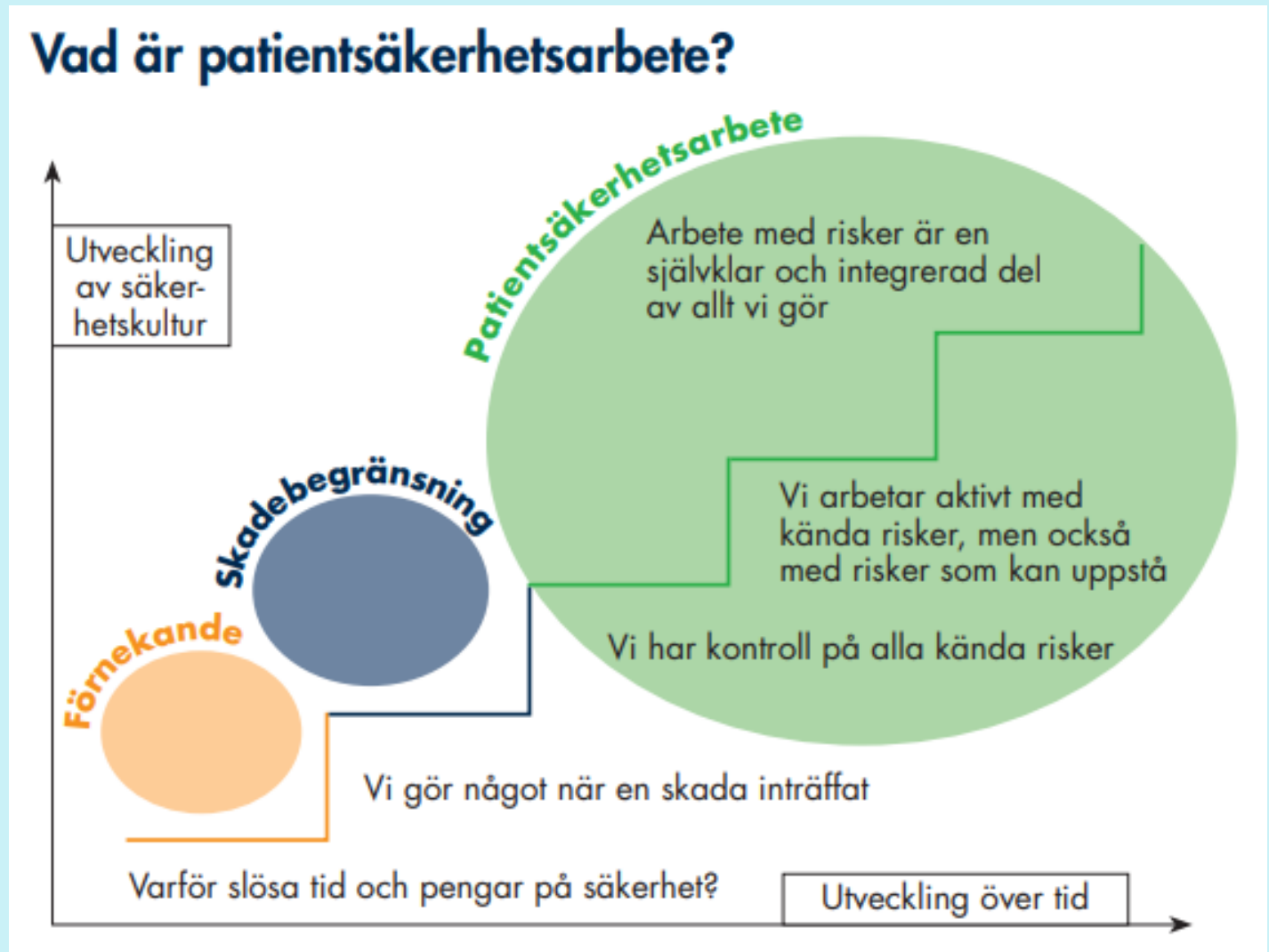

Målet är att ingen ska behöva drabbas av en vårdskada

Vårdhygien är en del av patientsäkerhet

- ✓ Ett förebyggande arbete
- ✓ Agera på risker

Regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet 2025–2026

Fastställd av strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden

Ny kvalitetsindikator 2025 i VGR: **Vårdhygienisk egenkontroll (VEK)**

”Förvaltningarna genomför på enhetsnivå årligen
vårdhygienisk egenkontroll VEK som verktyg för systematiskt
vårdhygieniskt förbättringsarbete”

Vårdhygienisk egenkontroll (VEK)

- I grunden framtaget av Svensk Förening för Vårdhygien – SFVH. VGR-version framtagen av Vårdhygiens primärvårdsnätverk.
- *Verktyg* i ett ledningssystem för att uppnå HSL:s krav att vården ska ha en *god hygienisk standard*.
- Utförs årligen av enhetschef tillsammans med medicinskt ansvarig, med fördel tillsammans med hygienombud.

- Riktlinjer
- Administration
- Uppdrag och avtal
- Utveckling och uppföljning
- Övergripande områden
- It-stöd och tjänster

Startsida / Riktlinjer / Vårdhygien i Västra Götaland / Primärvård

Riktlinjer

- Beslutsstöd övervikt och obesitas
- Försäkringsmedicin
- Levnadsvanor
- Läkemedel
- Medicinska riktlinjer och rutiner
- Medicintekniska produkter
- Smittskydd Västra Götaland
- Strama Västra Götaland
- Strålsäkerhet
- Vaccinationer
- Vård av personer från Ukraina
- Vårdhandboken

Primärvård

Rutiner Primärvård

Litteratur/länkar

Vårdhygienisk Egenkontroll (VEK)

Utbildning

Kontaktuppgifter

1	Övergripande aspekter	Nej	Ja	Ej relevant/kommentar
1.1	Följsamhet, kompetens och formaliserade arbetsuppgifter			
1.2	Är följsamhet till vårdhygieniska rutiner självklart i er verksamhet?			
1.3	Ingår genomgång av basala hygienrutiner och klädregler (BHK) i introduktionsprogram för nya medarbetare och studenter?			
1.4	Genomgår alla medarbetare värddhygienisk repetitionsutbildning?			
1.5	Finns medarbetare som deltar i patientnära/vårdrelaterat arbete regelbundet?			
1.6	Mätning, analys och uppföljning			
1.7	Sker regelbunden mätning av följsamhet till basala hygienrutiner (BHK) i patientnära/vårdrelaterat arbete?			
1.8	Analyseras och återförs resultatet av genomförda BHK-mätningar till alla medarbetare som deltar i patientnära vård?			
2	Förbättringsarbete			
2.1	Arbetar enheten tvärprofessionellt med förbättringsarbete för att upprätthålla god hygienisk standard ...			
2.2	Basal: Följer: Finns fi			
3	Övrigt			
3.1	Vårdhy: Finns n OBS, ä			
3.2	Städning och desinfektion			
3.3	Finns skriftlig dokumentation och kännedom avseende ansvarsfördelning mellan lokalvårdspersonal och vårdpersonal?			
3.4	Finns skriftliga rutiner för städning, rengöring och desinfektion av patientnära ytor, hjälpmedel, träningsredskap, leksaker etc. som vårdpersonalen ansvarar för?			
3.5	Finns ytdesinfektionsmedel lättåtkomligt i alla lokaler där patientnära/vårdrelaterat arbete utförs?			
3.6	Spol- och diskdesinfektion			
3.7	Utförs årligt förebyggande underhåll av spol- och diskdesinfektor så snart som möjligt efter kontrolleras att godset är rent efter varje köring?			
3.8	Utförs och dokumenteras daglig kvalitetskontroll av spol- och diskdesinfektor?			
3.9	Kontrolleras att godset är rent efter varje köring?			
3.10	Finns rutin för att köra använt gods i spol- eller diskdesinfektor så snart som möjligt efter användning?			
3.11	Finns separata flöden för smutsigt respektive rent/desinfekterat gods?			
3.12	Renhetsgraden och aseptik			
3.13	Har all vårdpersonal kunskap om skillnader i renhetsgrad mellan rena, desinfekterade och sterila produkter?			
3.14	Används alltid sterila instrument vid ingrepp där hel hud och slemhinna penetreras?			
3.15	Förvaras och hanteras material med definerad renhetsgrad (desinfekterad och sterilt) aseptiskt, så att renhetsgraden bibehålls ända fram till patient?			
3.16	Övrigt			
3.17	Finns skriftlig och känd rutin för åtgärder vid stick- och skärskador samt exponering med risk för blodsmitta?			
3.18	Finns injektionsläkemedel i ferdosförpackning i läkemedelsrum?			
3.19	Finns skriftlig rutin Vaccination för medarbetare inom Västra Götalandsregionen? Gällande medarbetarens immunitet och erbjuds medarbetare vid behov vaccination utifrån rutinen?			
3.20	Används regionens rutin Vaccination för medarbetare inom Västra Götalandsregionen? Gällande medarbetarens immunitet och erbjuds medarbetare vid behov vaccination utifrån rutinen?			
3.21	Känner ni till och följer de villkor som åligger vårdgivaren i Direktiv för vårdhygienisk verksamhet?			

Vårdhygienisk egenkontroll i primärvård

VGRplayer - Lunchföreläsning om vårdhygienisk egenkontroll i primärvård

Aseptik

Materialhantering

Spol- och disk

Medvetenhet

Renhetsnivåer och aseptik

Vårdhygieniska grundprinciper del 4, Grundläggande aseptik

Vårdhygieniska grundprinciper del 4
Grundläggande aseptik i vård och omsorg

Inom vård och omsorg används material med olika renhetsgrad för underökning, vård och behandling. Vilken renhetsgrad som krävs beror på infektionsrisken. Aseptik handlar om att bevara renhetsgraden i hela kedjan, undan från till patient.

Material kan förorenas om rutiner bryts eller om till exempel av våra händer eller av omgivningen. En renhetsgrad bibehålls bara så länge den inte förorenas av våra händer eller av omgivningen.

Hot hud (låg risk)	Enkel labort infektionssrisk kopplat till renhetsgrader	Produkt med definierad renhetsgrad
Skadad hud och hud läsioner (medelsrisk)	Rena produkter, exempelvis läkemedelsprodukter, förband	
Penetrera hud eller slemhinna samt kontakt till område som normalt är sterilt ex. blåsor, brändskador, led (hög risk)	Förpackningsinstrument som är rengjorda och steriliserade i en distalinfektor så kallad "high level disinfection", exempelvis sonetter och sonikaler. Sterila produkter av engångs- eller återanvändningsmaterial exempelvis konostasat, omkastare, kateter.	
Har du och dina kollegor funnits om olika renhetsgrader?		
Har du och dina kollegor förstått varför det är viktigt att använda olika renhetsgrader i hela kedjan?		
Har du och dina kollegor förstått vilka produkter som krävs för att säkerställa att renhetsgraden bibehålls i hela kedjan på din enhet?		
Har du och dina kollegor förstått vilka produkter som krävs för att säkerställa att renhetsgraden bibehålls i hela kedjan på din enhet?		

Exempel:

- Har ni ryttade händer när ni tömmer diätinfektom på gods som genomgås "high level disinfection"?
- Har ni ryttade händer när ni tömmer diätinfektom på gods som genomgås "high level disinfection"?
- Har ni ryttade händer när ni tömmer diätinfektom på gods som genomgås "high level disinfection"?
- Har ni ryttade händer när ni tömmer diätinfektom på gods som genomgås "high level disinfection"?

Förvara ni produkter med definierad renhetsgrad så att den bevaras steril vid tillagring i förloppet?

- Förvara sterilt material separat och skyddat från damm, fukt och kraftiga temperaturväxlingar?
- Förvara sterilt material separat och skyddat från damm, fukt och kraftiga temperaturväxlingar?
- Förvara sterilt material separat och skyddat från damm, fukt och kraftiga temperaturväxlingar?
- Förvara sterilt material separat och skyddat från damm, fukt och kraftiga temperaturväxlingar?

Vad fungerar bra och vad kan bli bättre?

Titta på "Dakteriefilmen" från Jönköpings kommun via denna QR-kod.

Vill du veta mer om aseptik och aseptisk arbetsätt? Kontakta oss gärna på sa.vardhygien@vggjon.se eller 033 616 29 04

Läs mer i Vårdhandboken via denna QR-kod.

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN
SÄKERHETSPOLISSTYRELSEN

Har du och dina kollegor **kunskap** om olika renhetsnivåer och krav?

Har du och dina kollegor **förutsättningar** att bibehålla renhetsnivå i hela kedjan?

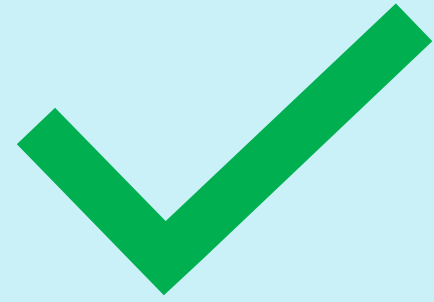
Hanterar ni produkter så att renhetsnivån bibehålls i hela kedjan på er enhet?

Exempel:

- Har ni desinfekterade händer när ni tömmer diskdesinfektorn?
- Har ni desinfekterade händer när ni hämtar material i förrådet?
- Hanterar ni urinkatetern aseptiskt vid katetersättning så att den bevaras steril vid införandet i blåsan?
- Förvaras sterilt material separat och skyddat från damm, fukt och kraftiga temperaturväxlingar?

Utbildningsmaterial om disk- och spoldesinfektorer (2024)

Så här
är
bättre

Material ska inte
förvaras så här...

- Blandade renhetsnivåer huller
om buller

Ytor som har risk att förorenas av kroppsvätskor behöver rengöras och desinfekteras efter varje patient.

Exempel:

- Gynstol
- Brits efter ex. omläggning
- Vagn som används mellan patienter

Övrigt...

Datum för höstens utbildningar:

- Nya hygienombud:
 - Tisdagen 9/9 kl. 14.30 – 15.30 del 1
 - Tisdagen 16/9 kl. 14.30 – 15.30 del 2

- Hygienombudsträffar
 - Kommunal vård 30/9
 - Primärvård 7/10
 - SÄS 9/10

Övrigt...

Lunchföreläsningar för primärvård

- Vårdhygien för rehab, maj 2025
- Gamla lunchföreläsningar finns/kommer finnas på vårdhygiens regionala hemsida som film och pp.

Kontakt med Vårdhygien

Telefon:

033-616 2904 (Öppen linje kl. 08 – 15)

033-616-2905 (Jenny Andersson, kontaktperson primärvård)

Mejl:

sas.vardhygien@vgregion.se

jenny.k.andersson@vgregion.se (kontaktperson primärvård)

Webb:

[Vårdhygien - Södra Älvsborg](#)

[Primärvård - Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen](#)

Instagram: [vardhygien_boras](#)